

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност, производството на филми и читалищната дейност. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

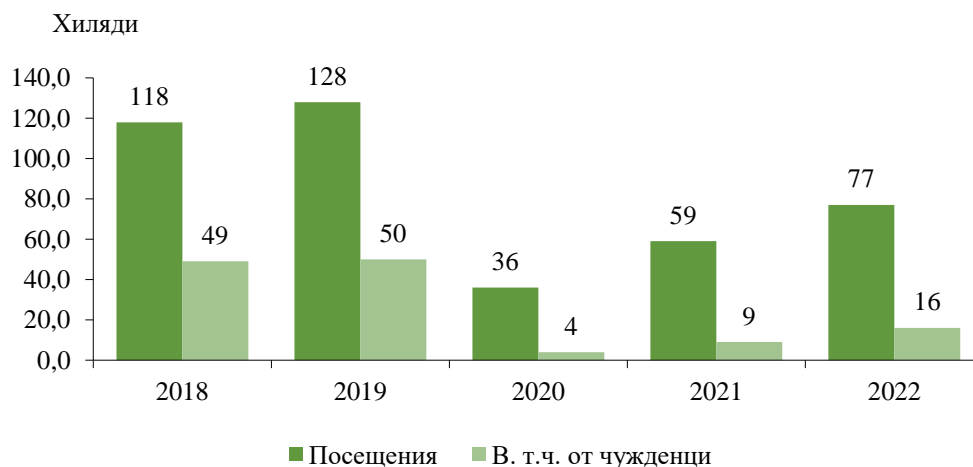
1. Музеи

Към 31.12.2022 г. в област Кюстендил функционират 5 самостоятелни музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2022 г. движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 151 хил. фондови единици и в сравнение с 2021 г. техният брой се увеличава с 542 (0.4%). Цифровизирани са 2 105 фондови единици, което е със 107 повече спрямо предходната година. Общата полезна площ, на която са разположени експозициите на музеите в област Кюстендил е 7 246 квадратни метра.

Посещенията в музеите през 2022 г. са 77 хил. и в сравнение с 2021 г. се увеличават с 29.6% (фиг. 1). В дните със свободен вход са осъществени 2.9% от посещенията (2.2 хиляди). Регистрирано е и увеличение на посещенията на чужденци в музеите - 16.1 хил., или със 72.6% спрямо предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите в област Кюстендил по години

Общият персонал на музеите в област Кюстендил през 2022 г. е 89 души и се увеличава с 3.5% в сравнение с 2021 година.

През 2022 г. са **организиранни различни прояви в музеите на областта** като:

- 987 изнесени беседи, от които 25.4% на чужди езици;
- 52 временни изложби, в т.ч. собствени - 19;
- 13 концерти;
- 16 обсъждания на книги;
- 38 видео прожекции.

2. Сценични изкуства

През 2022 г. в действащите 2 драматични театъра в област Кюстендил са организирани 15 представления, посетени от 4 992 зрители, като спрямо 2021 г. представленията и посещенията намаляват съответно с 16.7 и 12.4%. Средният брой посетители на едно представление е 333 и се увеличава с 16 спрямо предходната година.

През 2022 г. в областта развива дейност 2 оркестъра. Представленията на тези музикални колективи са 37. Посетени са от 4 850 зрители.

3. Библиотеки

През 2022 г. в област Кюстендил функционира 1 библиотека с библиотечен фонд над 200 хил. Библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Библиотечният фонд в област Кюстендил през 2022 г. се състои от 248 хил. библиотечни документа, като 91.4% (226 хил.) е зает от книги. Регистрираните читатели са 2 873, което е с 11.9% повече в сравнение с предходната година. Посещенията в библиотеката се увеличават с 27.1% и достигат 35.2 хиляди през 2022 година. Увеличава се заетият библиотечен фонд (53 хил.) с 5.5% спрямо 2021 година. Заетият библиотечен фонд средно на един читател е 18 броя за 2022 г. и намалява в сравнение с предходната година средно с 1 брой.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Радиопрограмна дейност

През 2022 г. в област Кюстендил са функционирали 2 регистрирани и лицензирани радиооператора, излъчили 17 520 часа радиопредавания, което е с 24 часа повече в сравнение с 2021 година.

5. Кина

В края на 2022 г. кината в областта са 3 с 3 киноекрана. В сравнение с предходната година прожекциите и посещенията се учеличават съответно над шест и четири пъти. Прожектирани са общо 168 филма.

Най-много прожектирани филми са с американска националност - 116. В сравнение с предходната година с 25 се е увеличил броят на показаните български филми, като при тях броят на прожекциите е 228, а на зрителите 3 499. Увеличение има и в броя на прожектираните европейски филми - с 20, като броят на прожекциите през 2022 г. е 239, посетени от 4 441 зрители.

6. Читалищна дейност

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

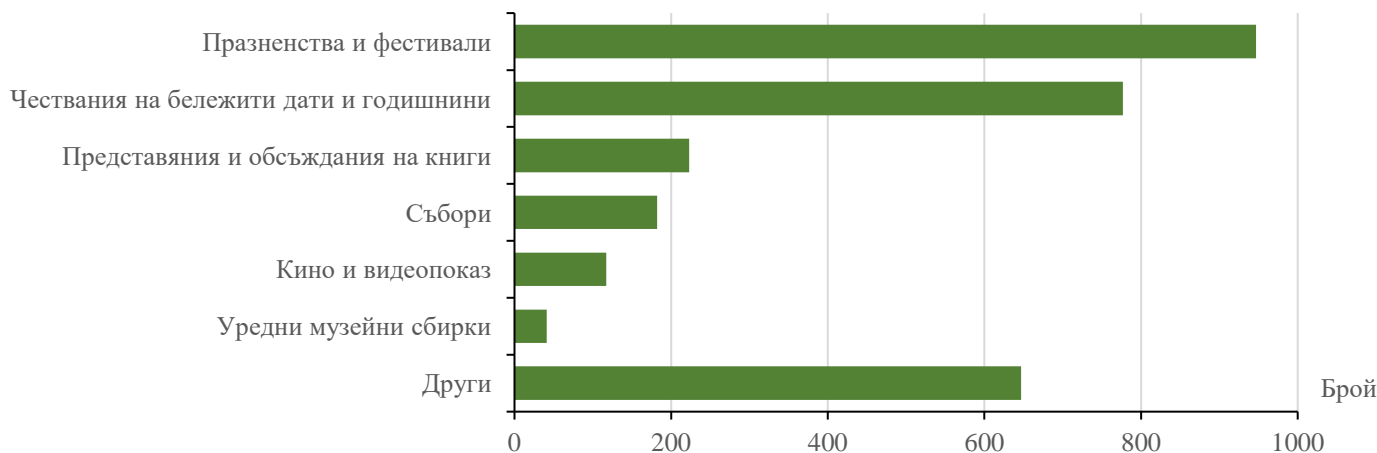
Към 31.12.2022 г. действащите читалища на територията на област Кюстендил са 99, от тях 26 (26.3%) са в градовете, а 73 (73.7%) в селата. В сравнение с 2017 г. броят на читалищата се увеличава с 2, или 2.1%. Членовете на читалищата са 8 380, като спрямо 2017 г. броят им се увеличава с 65, или с 0.8%.

През 2022 г. във функциониращите читалища са налични следните услуги:

- 51 читалища (51.5%) предлагат услуги за ползване на компютър с достъп до интернет за потребители;
- В 79 читалища, или 79.8% от всички читалища, има действащи библиотеки;
- 43 (43.4%) читалища разполагат със зала за представления.

През 2022 г. от читалищата в област Кюстендил са организирани общо 2 934 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организиранията от читалищата празненства и фестивали - 947, следван от честванията на бележити дати и годишнини - 777 (фиг. 2).

Фиг. 2. Културни и творчески дейности в читалищата в област Кюстендил по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на музеите се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материалнотехническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.) и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на библиотеките с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на кината се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноклубовете и подвижните кина.

Дейността на радио- и телевизионните оператори се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<https://www.nsi.bg/bg/content/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).

